

WIELKOPOLSKI KURATOR OŚWIATY

Poznań, 01 września 2026 r.

*„Nikt z nas nie zaczyna tej drogi od początku.
Idziemy śladami tych, którzy byli przed nami,
zostawiając własne ślady dla tych, którzy przyjdą później.”*

**Szanowni Państwo Dyrektorzy,
Nauczyciele, Wychowawcy i Pracownicy Oświaty,
Drodzy Rodzice i Opiekunowie,
Drogie Dzieci, Drogie Uczennice i Drodzy Uczniowie,**

rozpoczynamy dziś kolejny rok szkolny. Ponownie otwierają się drzwi przedszkoli i szkół, w których po wakacyjnej ciszy wypełniają się korytarze, w salach pojawiają się znajome twarze i te, które dopiero za chwilę staną się znajome, ktoś ściska w dłoni nowy plan lekcji, ktoś wraca do swojej klasy z radością, a ktoś z niepewnością, której być może nie chce nikomu pokazać. Są pierwsze rozmowy, pierwsze pytania, pierwsze spotkania po wakacjach i ta szczególna mieszanina ciekawości, nadziei oraz lekkiego niepokoju, która od pokoleń towarzyszy pierwszym dniom września, stawiająca pytanie „co nas czeka”.

W tym roku spoglądamy na ten początek trochę inaczej, bo rok 2026 jest dla wielkopolskiej oświaty rokiem szczególnym. Kuratorium Oświaty w Poznaniu obchodzi 105 lat swojego istnienia. Sto pięć lat to więcej niż historia jednej instytucji, więcej niż kolejne daty zapisane w dokumentach, nazwiska kuratorów, zmieniające się przepisy, programy i struktury. To przede wszystkim sto pięć lat ludzi, którzy po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wierzyli, że edukacja ma znaczenie, że jest właściwą drogą budowania następnych pokoleń, utrwalania świadomości historycznej dla odradzającego się kraju. To też historia nauczycieli, dyrektorów, wychowawców, pracowników szkół i urzędu, rodziców oraz kolejnych pokoleń dzieci i młodzieży, które dorastały, uczyły się, podejmowały pierwsze ważne decyzje, odkrywały własne możliwości i szukały swojego miejsca w świecie.

Myślę dziś o edukacji jak o sztafecie pokoleń, a my – nauczyciele, uczniowie, rodzice, samorządowcy, kuratorzy, dyrektorzy i pracownicy oświaty – jesteśmy jednym z ogniw tej wielkiej sztafety pokoleń.

Każde pokolenie otrzymuje pałeczkę od tych, którzy byli przed nim. Przejmuje ich doświadczenie, wiedzę, pamięć o sukcesach, ale także lekcje wynikające z błędów, trudnych decyzji i momentów zwątpienia. Przez pewien czas biegnie z nią swoją część drogi, nadając jej własny rytm, odpowiadając na nowe wyzwania i próbując najlepiej jak potrafi przygotować świat dla tych, którzy przyjdą później, a potem przekazuje ją dalej. Tak właśnie dzieje się w edukacji.

Nauczyciel, który dziś rozpoczyna lekcję, korzysta przecież z doświadczenia wielu pokoleń nauczycieli przed nim, ale jednocześnie wnosi do szkoły coś własnego: swoją wiedzę, temperament, sposób rozmowy z młodym człowiekiem, cierpliwość, pomysłowość oraz kreatywność i przekonanie, że w życiu warto spróbować więcej niż raz, że za pierwszym razem nie wszystko się zawsze udaje. Dyrektor obejmujący odpowiedzialność za szkołę przejmuje miejsce tworzone przez innych, ale każdego dnia dopisuje do tej historii własne decyzje. Rodzice przekazują dzieciom wartości, które sami kiedyś otrzymali, choć często robią to już inaczej niż ich rodzice. A dzieci i młodzi ludzie przyjmują od nas

świat, który pewnego dnia stanie się ich światem i za który to oni będą odpowiedzialni, świat, który oni będą urządzać także dla nas.

W sztafecie jest jednak pewien szczególny moment. To chwila przekazania pałeczki. Nie można wtedy biec osobno. Trzeba być blisko siebie, zaufać sobie, dostosować krok i przez krótką chwilę poruszać się wspólnie, bo od tego zależy, czy pałeczka zostanie przekazana bezpiecznie. Być może właśnie w tym obrazie mieści się jedna z najważniejszych prawd o edukacji.

Szkoła nie może dobrze wypełniać swojej roli bez rodziców. Rodzice pozostają pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami swoich dzieci, a szkoła ma ich w tym zadaniu wspierać, uzupełniać rodzinne oddziaływanie wychowawcze i towarzyszyć młodemu człowiekowi w jego rozwoju. Nauczyciel potrzebuje zaufania rodziców, a rodzic musi wiedzieć, że kiedy pojawi się trudność, znajdzie w szkole człowieka gotowego go wysłuchać. Dyrektor potrzebuje współpracy nauczycieli, nauczyciele potrzebują wsparcia dyrektora, a wszyscy dorośli potrzebują pamiętać, że w centrum naszych decyzji zawsze znajduje się dziecko i to jego problemy, problemy dziecka, powinny być rozwiązywane.

Musimy jednak pamiętać, że nie zawsze będziemy myśleć tak samo i naprawdę nie musimy. W każdej wspólnocie pojawiają się różnice zdań, pytania, nieporozumienia i sytuacje, które wywołują emocje. Szkoła nie jest od nich wolna, bo tworzą ją ludzie. Ważne jest jednak nie to, czy trudne sytuacje się pojawiają, ale co z nimi zrobimy. Czy będziemy potrafili usiąść przy jednym stole. Czy najpierw zapytamy, zanim ocenimy. Czy spróbujemy wysłuchać drugiej strony, zanim uznamy, że znamy wszystkie odpowiedzi.

Droży Rodzice,

w rozpoczynającym się roku bardzo Was proszę o zaufanie do nauczycieli i dyrektorów szkół Waszych dzieci. To nie oznacza bezkrytyczności, rezygnacji z pytań ani milczenia wtedy, kiedy coś Was niepokoi. Przeciwnie. Zaufanie oznacza przekonanie, że możemy ze sobą rozmawiać także wtedy, kiedy rozmowa bywa bardzo trudna.

Jeżeli coś budzi Waszą wątpliwość, pytajcie. Jeżeli nie rozumiecie decyzji, poproście o jej wyjaśnienie. Jeżeli dziecko wraca do domu z problemem, wysłuchajcie go uważnie, ale dajcie również możliwość wypowiedzenia się nauczycielowi. Rozmawiajcie najpierw z tymi, którzy są najbliższej danej sytuacji, którzy znają dziecko, klasę i okoliczności. Nie budujmy wokół trudności kolejnych murów, zanim spróbujemy otworzyć drzwi do zwyczajnej rozmowy.

Nauczyciel i rodzic nie stoją po przeciwnych stronach. Nie powinni rywalizować o to, kto lepiej rozumie dziecko, bo każdy zna je inaczej i każdy widzi inny fragment jego świata. Rodzic zna jego historię, lęki, radości, sposób reagowania wtedy, gdy czuje się bezpiecznie. Nauczyciel widzi je wśród rówieśników, podczas pracy, sukcesów i porażek, dostrzega talenty, których czasem nie sposób zobaczyć w domu, ale również trudności, które w domu mogą pozostawać niewidoczne. Te dwa spojrzenia nie muszą ze sobą konkurować, mogą się uzupełniać, po to, żeby pomóc dziecku w jego rozwoju.

Ten rok szkolny będzie również czasem zmian w polskiej edukacji. Rozumiem, że każda zmiana może rodzić pytania, a czasem także obawy. Szczególnie wtedy, gdy dotyczy dzieci, ich przyszłości i codziennego życia rodzinnego. Chcę więc powiedzieć wszystkim Rodzicom, Uczniom i Dzieciom bardzo wyraźnie: szkoły nie zostają z tymi zmianami same.

Dyrektorzy i nauczyciele są przygotowani do nowych zadań, rozmawiają, szkolą się, analizują rozwiązania i organizują pracę swoich szkół tak, aby zmiany były wprowadzane odpowiedzialnie i z troską o ucznia. Kuratorium, we współpracy z publicznymi ośrodkami doskonalenia nauczycieli, będzie w tym procesie wspierało szkoły, wyjaśniało wątpliwości, pomagało dyrektorom i nauczycielom oraz reagowało tam, gdzie pojawi się potrzeba pomocy.

Chciałbym, abyście rozpoczynali ten rok nie z lękiem przed tym, co nowe, lecz z poczuciem, że obok są ludzie, którzy wiedzą, co mają robić i którzy przede wszystkim pamiętają, dla kogo to robią.

Drodzy Nauczyciele i Wychowawcy,

to w Wasze ręce każdego dnia trafia ta niezwykła pałeczka sztafety.

Wiem, że wraz z początkiem roku otrzymujecie kolejne zadania, poznajecie nowe rozwiązania, przygotowujecie dokumenty, programy, plany i lekcje, ale wiem również, że kiedy rano zamykają się za Wami drzwi sali, żaden dokument nie odpowie za Was na najważniejsze pytania.

Chciałbym podziękować Wam za gotowość do kolejnego roku pracy. Za przygotowanie do zmian, ale także za profesjonalizm, wiedzę i doświadczenie, również za to, czego nie da się zmierzyć żadnym arkuszem ani zapisać w żadnym dokumencie: za cierpliwość, uważność i codzienną obecność przy młodym człowieku.

Nie musicie znać odpowiedzi na każde pytanie od razu. Nikt z nas nie zna. Ważne, żebyśmy potrafili ich wspólnie szukać.

Szanowni Dyrektorzy,

życzę Państwu, aby w roku, który dziś rozpoczynamy, szkoły i placówki, którymi kierujecie, były miejscami spokoju także wtedy, kiedy wokół wiele się zmienia. Aby nauczyciele wiedzieli, że mogą liczyć na Państwa wsparcie, rodzice mieli przestrzeń do rozmowy, a uczniowie czuli, że szkoła jest miejscem przewidywalnym, bezpiecznym i życzliwym.

To na Państwu często spoczywa ciężar decyzji, których inni nawet nie zauważają. To Państwo musicie łączyć przepisy z rzeczywistością, oczekiwania z możliwościami, potrzeby jednostki z dobrem całej wspólnoty. Życzę więc mądrych decyzji, dobrych ludzi obok siebie i tej szczególnej odwagi, która nie polega na tym, że człowiek nigdy nie ma wątpliwości, ale na tym, że mimo nich potrafi odpowiedzialnie działać.

Drodzy Pracownicy szkół, przedszkoli i placówek,

także Wy biegniecie w tej sztafecie. Być może czasami mniej widoczni, może rzadziej wymieniani w opowieściach o edukacji, ale przecież bez Waszego codziennego wysiłku szkoła nie mogłaby być miejscem bezpiecznym, uporządkowanym i przyjaznym. Za każdym otwartym rano budynkiem, przygotowaną salą, sprawnie działającym sekretariatem, czystym korytarzem i rozwiązaniem na czas problemem stoi Wasza praca. Dziękuję Wam za nią.

A przede wszystkim Wy, Drogie Dzieci, Drogie Uczennice i Drodzy Uczniowie,

przed Wami kolejny rok. Dla jednych pierwszy w nowej szkole, dla innych kolejny dobrze znany wrzesień. Ktoś będzie w tym roku przygotowywał się do ważnego egzaminu, ktoś nauczy się czytać swoje pierwsze zdania, ktoś odkryje, że matematyka wcale nie jest taka straszna, ktoś po raz pierwszy stanie na szkolnej scenie, ktoś zdobędzie medal, a ktoś być może po wielu nieudanych próbach otrzyma ocenę, z której będzie naprawdę dumny, ktoś inny przygotowywać się będzie do matury.

Życzę Wam przede wszystkim **wiary we własne siły**. Nie tej głośnej pewności, że wszystko zawsze się uda, bo przecież nie zawsze się udaje, lecz spokojnego przekonania, że warto próbować ponownie, że błąd nie mówi całej prawdy o człowieku, a jedna trudność nie wyznacza granicy jego możliwości.

Życzę Wam, abyście odkrywali swoje pasje. Być może coś, co dziś jest tylko ciekawością, za kilka lat stanie się ważną częścią Waszego życia. Może będzie to muzyka, historia, sport, matematyka, język, przyroda, programowanie, teatr, fotografia albo coś, czego jeszcze nawet nie potraficie nazwać. Nie bójcie się szukać. Nie musicie od razu wiedzieć, kim będziecie. Macie czas, żeby poznawać świat i siebie.

Życzę Wam również dobrych ludzi. Takich, z którymi można śmiać się do łez na przerwie, ale także takich, przy których nie trzeba udawać, że wszystko jest dobrze. Życzę Wam przyjaźni, które nie zakończą się wraz z ostatnim dzwonkiem, wspólnych wspomnień, rozmów, o których po latach nadal będziecie pamiętać, i obecności osób, przy których będziecie mogli być po prostu sobą.

Szanowni Państwo,

sto pięć lat historii Kuratorium Oświaty w Poznaniu to 105 lat historii wielkopolskiej oświaty po odzyskaniu niepodległości, które przypominają nam, że jesteśmy tylko jednym z odcinków znacznie dłuższej drogi. Przed nami byli inni. Po nas przyjdą następni. Nie otrzymaliśmy edukacji na własność. Otrzymaliśmy ją na pewien czas pod opiekę.

Naszym zadaniem jest więc przejąć pałeczkę odpowiedzialnie, pobiec z nią najlepiej jak potrafimy i pewnego dnia przekazać ją dalej. I właśnie dlatego potrzebujemy siebie nawzajem: doświadczenia starszych i odwagi młodszych, wiedzy nauczycieli i troski rodziców, odpowiedzialności dyrektorów i ciekawości dzieci. Potrzebujemy rozmowy wtedy, gdy wszystko idzie dobrze, ale jeszcze bardziej wtedy, kiedy pojawia się problem. Potrzebujemy wzajemnego szacunku również wtedy, gdy się ze sobą nie zgadzamy. Dobra szkoła nie jest szkołą bez trudności.

Na rozpoczynający się rok szkolny 2026/2027 życzę więc całej wielkopolskiej wspólnocie oświatowej spokoju i zaufania. Życzę nauczycielom satysfakcji z pracy i poczucia, że ich wysiłek ma znaczenie. Dyrektorom, mądrości i odwagi. Rodzicom, dobrych rozmów ze szkołą i radości z obserwowania jak ich dzieci dorastają. Pracownikom oświaty, szacunku dla codziennej pracy. A Wam, Drogie Dzieci i Drodzy Uczniowie życzę odwagi do marzeń, ciekawości świata, wiary w siebie, odkrywania własnych talentów i przyjaźni, które pozostaną z Wami długo po tym, gdy ucichnie ostatni szkolny dzwonek.

Jesteśmy jednym z ogniw wielkiej sztafety pokoleń. Dziś to my odpowiadamy za to, jaki kształt nadamy szkole, jakie wartości w niej umocnimy i jaki ślad pozostawimy po sobie.

Niech więc rozpoczynający się rok szkolny 2026/2027 będzie czasem mądrej odpowiedzialności, wzajemnego zaufania i dobrej współpracy. Niech każdy z nas dołoży do tej wspólnej historii to, co najlepsze, aby kiedy nadejdzie czas przekazania pałeczki dalej, można było uczynić to z poczuciem, że nie zmarnowaliśmy powierzonego nam etapu.

Życzę Wszystkim po prostu dobrego roku szkolnego. Naprawdę dobrego.

Z wyrazami szacunku i serdeczności

dr Igor Marek Bykowski
Wielkopolski Kurator Oświaty